

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi niiden edellytysten ja menettelyiden vahvistamisesta, joiden mukaisesti komissio voi pyytää yrityksiä ja yritysten yhteenliittymiä toimittamaan sisämarkkinoita ja niihin liittyviä aloja koskevia tietoja

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 2. toukokuuta 2017 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi niiden edellytysten ja menettelyiden vahvistamisesta, joiden mukaisesti komissio voi pyytää yrityksiä ja yritysten yhteenliittymiä toimittamaan sisämarkkinoita ja niihin liittyviä aloja koskevia tietoja (COM(2017) 257 final) ja ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 31 päivänä elokuuta 2017

Työministeri Jari Lindström

Neuvotteleva virkamies Johanna Rihto-Kekkonen

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ

MUISTIO
31.8.2017

EU/2017/0896

EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI NIIDEN EDELLYTYSTEN JA MENETTELYIDEN VAHVISTAMISESTA, JOIDEN MUKAISESTI KOMISSIO VOI PYYTÄÄ YRITYKSIÄ JA YRITYSTEN YHTEENLIITTYMIÄ TOIMITTAMAAN SISÄMARKKINOITA JA NIIHIN LIITTYVIÄ ALOJA KOSKEVIA TIE-TOJA, COM(2017) 257 FINAL

1 Ehdotuksen tavoite ja tausta

Komissio ehdottaa, että sisämarkkinalainsäädännön täytäntöönpanon tehostamiseksi komissiolla olisi jatkossa tietyissä tilanteissa ja tietyin edellytyksin mahdollisuus kerätä tietoa suoraan yrityksiltä. Tätä tiedonkeruuta varten komissio perustaisi erityisen tietojenkeruutyökalun, *Single Market Information Tool (SMIT)*.

Euroopan komissio antoi Euroopan parlamentille ja neuvostolle 2.5.2017 asiaa koskevan asetusehdotuksen (COM(2017) 257 final). Ehdotus on osa komission ns. Compliance-pakettia. Compliance-paketti puolestaan kuuluu komission sisämarkkinastrategian sekä digitaalisen sisämarkkinastrategian täytäntöönpanoa koskeviin toimenpiteisiin.

Sisämarkkinoiden häiriöt ovat usein seurausta yritysten sisämarkkinoiden toimintaa haittaavasta käyttäytymisestä. Esimerkkeinä tällaisesta toiminnasta voidaan mainita asiakkaiden maantieteelliseen sijaintiin liittyvä syrjivä kohtelu, tuotteiden jakeluun liittyvät ongelmat sekä alueittain pirstaloituneet rahoitusmarkkinat. Neuvosto on toistuvasti kehottanut komissiota keskittämään tutkimuksensa kansantalouden toiminnan kannalta kaikkein haitallisimpiin sisämarkkinarikkomuksiin ja priorisoimaan tällä perusteella ne asiat ja talouden sektorit, joihin se ensisijaisesti rikkomusasioina puuttuu.

Voidakseen tehokkaasti toteuttaa tätä neuvoston vaatimusta, komissiolla on oltava mahdollisuus hankkia kattavasti ja yksityiskohtaisesti tietoa tutkittavana olevan markkinan tai markkinasegmentin toiminnasta. Tämä tarkoittaa esimerkiksi yksityiskohtaista tietoa markkinoiden koosta ja markkinatoimijoiden käyttäytymisestä (esimerkiksi niiden kustannusrakenteesta, tuotoista ja hinnoittelupolitiikasta).

Vaikka jäsenvaltiot ovat ja tulevat myös tulevaisuudessa olemaan komission ensisijainen tietolähde, niillä ei kuitenkaan aina ole käytössään riittävän yksityiskohtaista tietoa tietyn sisämarkkinaongelman ratkaisemiseksi tai ne eivät jostain syystä voi toimittaa tätä tietoa komissiolle. Erityisesti koordinoitun ja riittävän yksityiskohtaisen tiedon kerääminen yksinomaan jäsenvaltioilta on haasteellista rajat ylittävissä tapauksissa, joissa identtistä tietoa pitää saada samanaikaisesti useasta jäsenmaasta. Lisäksi jäsenmaiden ylläpitämät tilastot ovat usein liian yleisiä tai niiden aikaviive on komission tutkimusten näkökulmasta liian pitkä.

Komissiolla on käytössään lähes identtinen tietojenkeruutyökalu EU:n valtiontukivalvonnassa. EU:n valtiontukivalvonnassa tietojen kerääminen suoraan yrityksiltä ja yritysten yhteenliittymiltä perustuu neuvoston asetukseen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EU) N:o 2015/1589.

2 Oikeusperusta ja suhde toissijaisuusperiaatteeseen

Ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä SEUT-sopimus) 43(2), 91, 100, 114, 192, 194(2) ja 337 artikloihin.

SEUT 337 artiklan mukaan neuvosto voi valtuuttaa komission keräämään tietoja, jotka ovat tarpeen komissiolle uskottujen tehtävien hoitamiseksi. Myös EU:n tuomioistuin on todennut, että SEUT 337 artiklaa voidaan käyttää sekundäärilainsäädännön oikeusperustana tietojen keräämiselle, jos se on tarpeen jonkin tietyn EU:n politiikkalohkon tavoitteiden toteuttamiseksi (C-490/10).

Ehdotuksen tavoitteena on tehostaa sisämarkkinalainsäädännön toimeenpanoa, ja komission mukaan ehdotus on tarpeen tämän tavoitteen toteuttamiseksi. Koska kyse on sisämarkkinoiden toimivuuden varmistamisesta, SEUT 337 artiklan mukaista oikeusperustaa on täydennetty SEUT 114 artiklalla, jonka perustella voidaan hyväksyä toimia, jotka ovat välttämättömiä sisämarkkinoiden toimivuuden varmistamiseksi.

SEUT 337 artiklaa ja SEUT 114 artiklaa on käytetty yhdessä oikeusperustana EU:n lainsäädännössä aiemminkin silloin, kun komissiolle on annettu tietojenhankkimisvaltuuksia. Esimerkkinä voidaan mainita 9.9.2015 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/1535 teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä.

Lisäksi ehdotuksen oikeusperustana on SEUT-sopimuksen artikloja, jotka koskevat yksittäisiä aloja, joilla EU:n lainsäädäntötoimien oikeusperustana ovat erityiset alakohtaiset SEUT-sopimuksen artiklat. Siksi SEUT 43 (maataloustuotteet), SEUT 91 ja 100 (liikenne), SEUT 192 (ympäristö) sekä SEUT 194 (energia) on lisätty osaksi asetusehdotuksen oikeusperustaa.

Lähtökohtaisesti ehdotuksen oikeusperustaa on pidettävä asianmukaisena. Koska kyse on kuitenkin periaatteellisesta muutoksesta komission ja jäsenvaltioiden väliseen toimivallanjakoon, oikeusperustan oikeellisuudesta on syytä pyytää komissiolta täsmällisempi selvitys.

Ehdotus on valtioneuvoston näkemyksen mukaan toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen. Kyseessä on komission viimesijainen keino saada tutkinnassa tarvittavia tietoja, koska tietoja kysyttäisiin yrityksiltä ja niiden yhteenliittymiltä vain, jos kaikki muut komission käytössä olevat tietojensaantikeinot ovat epäonnistuneet. Lisäksi kyseessä on yleensä sisämarkkinaongelma, joka ulottuu usean jäsenvaltion alueelle ja tietoja tarvitaan samanaikaisesti usealta markkinatoimijalta, jotka toimivat eri jäsenvaltioiden alueella. Ehdotuksella ei myöskään rajoitettaisi jäsenvaltioiden toimivaltaa sisämarkkina-asioissa. Ehdotuksen mukaan komission pitäisi informoida jäsenvaltioita, jos aikoo pyytää tietoja niiden alueella toimivilta yrityksiltä ja jakaa yrityksiltä saamaansa tietoa jäsenmaille.

3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Komissio ehdottaa, että sisämarkkinalainsäädännön täytäntöönpanon tehostamiseksi komissiolle olisi jatkossa tietyissä tilanteissa mahdollisuus kerätä tietoa suoraan yrityksiltä ja yritysten yhteenliittymiltä. Tätä tiedonkeruuta varten komissio perustaisi erityisen työkalun, *Single Market Information Tool (SMIT)*. Yrityksillä olisi velvollisuus toimittaa komissiolle sen pyytämät tiedot määräajassa. Tietoja voitaisiin pyytää myös Pk-yrityksiltä, mutta mikroyritykset ovat ehdotuksen soveltamisalan ulkopuolella. Ehdotuksen soveltamisala kattaisi laajasti sisämarkkinalainsäädännön piiriin kuuluvat alat, kuten tavaroiden, palvelujen, ihmisten ja pääoman vapaa liikkuvuus, maatalous ja kalastus, liikenne, ympäristö sekä energia.

1 luku: Yleiset säännökset (1 – 4 artiklat)

Asetusehdotuksen 1 luvussa säädetään komission toimivallasta kerätä tietoa suoraan yrityksiltä ja yritysten yhteenliittymiltä. Lisäksi säädetään asetuksen soveltamisalasta, joka kattaisi SEUT 26(2) artiklan mukaiset sisämarkkinatoimet, maatalous- ja kalastussektorin lukuun ottamatta meribiologisia luonnonvaroja, liikennesektorin, ympäristöasiat ja energiasektorin.

Keskeiset määritelmät sisältyvät asetusehdotuksen 3 artiklaan.

2 luku: Tietopyynnön edellytykset ja noudatettava menettely (5 – 8 artiklat)

Tietopyynnot

Komission mukaan yrityksiltä tai yritysten yhteenliittymiltä kysyttäisiin suoraan tietoja vain silloin kun kyse on sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanosta ns. priorisoiduilla markkinoilla eli kyse on kansantalouden toimivuuden kannalta kaikkien haitallisimmista markkinahäiriöistä. Pääsääntönä olisi edelleen, että sisämarkkinoiden toimintaa koskevia tietoja pyydetään jäsenvaltioilta. Yrityksiltä tietoja pyydetäisiin suoraan vain, jos kyseessä on vakava EU:n sisämarkkinarikkomus, tarvittavat tiedot eivät ole julkisesti saatavilla, eikä niitä voida saada komissiolla jo käytettävissä olevien tiedonsaantikeinojen avulla jäsenvaltiolta tai luonnollisilta henkilöiltä. Lisäksi pyydetävästä tiedosta pitäisi olla selkeää lisäarvoa asian selvittämiseksi. Asia harkitaan aina tapauskohtaisesti, ja pyynnön pitää olla aina oikeassa suhteessa siihen, mitä tietopyynnöllä tavoitellaan. Tietopyynnöillä ei saa aiheuttaa yrityksille ylimääräisiä kuluja tai hallinnollista taakkaa, ja siksi niiltä tulisi pyytää vain sellaisia tietoja, jotka niillä jo on hallussaan. Kyseessä olisi siis viimesijainen keino, jota käytettäisiin vain silloin, kun yrityksiltä saatavat tiedot ovat välttämättömiä vakavan sisämarkkinaongelman ratkaisemiseksi, eikä tietoja voida saada muuta kautta.

Tietopyynnot koskisivat tyypillisesti esimerkiksi markkinoiden kokoa, tavarantoimittajien ja asiakkaiden maantieteellistä sijaintia, kustannusrakennetta, hinnoittelupolitiikkaa, tuotantomääriä, omistusrakennetta, toimitussopimuksia, pääkonttorin ja muiden toimintojen sijaintipaikkoja, työsopimuksia, yrityksen kasvunäkymiä ja rajat ylittävää toimintaa. Ehdotuksen mukaan yritysten luottamuksellisia tietoja suojataan ja tietoja voidaan käyttää vain siihen taroitukseen, jota varten ne on hankittu.

Ennen varsinaisen tietopyynnön lähettämistä yrityksille tai yritysten yhteenliittymälle, komissio ilmoittaisi aikeestaan etukäteen sille jäsenmaalle, jossa yrityksen kotipaikka sijaitsee. Komissio tekisi asiasta erillisen kyseiselle jäsenvaltiolle osoitetun päätöksen. Komissio myös informoisi yritykselle osoitetun tietopyynnön sisällöstä ao. jäsenvaltiota viipymättä.

Varsinainen tietopyyntö osoitetaan tietopyynnön kohteena olevalle yritykselle tai yritysten yhteenliittymälle. Komissio voi kysyä tietoja yritykseltä joko lähettämällä sille yksinkertaisen tietopyynnön tai komission virallisen päätöksen nojalla. Jos tietoja pyydetään komission virallisen päätöksen nojalla, komissio voi asettaa pyynnön tehosteeksi uhkasakon ja päätöksen kohteena oleva yritys voi saattaa päätöksen Euroopan tuomioistuimen arvioitavaksi. Sekä yksinkertaisen tietopyynnön että komission päätökseen perustuvan tietopyynnön kyseessä ollessa yritykselle voidaan määrätä sakko, jos se antaa komissiolle virheellistä tai harhaanjohtavaa tietoa.

Yritysten ja yritysten yhteenliittymien vastaukset komission tietopyyntöihin

Komissio toimittaa viipymättä kopion tietopyynnöstä tai komission päätöksestä sille jäsenmaalle, jonka alueella pyynnön kohteena olevan yrityksen tai yritysten yhteenliittymän kotipaikka on. Jos tietopyyntö liittyy komission tutkittavana olevaan rikkomusmenettelyyn, tieto pyynnöstä toimitetaan asianomaiselle jäsenvaltiolle riippumatta siitä, missä kyseisen yrityksen kotipaikka on.

Jos yrityksen tai yritysten yhteenliittymän vastaukseen sisältyvät tiedot ovat merkityksellisiä meneillään olevan SEUT 258 artiklan mukaisen rikkomusmenettelyn kannalta, vastaus toimitetaan tiedoksi kyseisen rikkomusmenettelyn kohteena olevalle jäsenvaltiolle. Jos yrityksen tai yritysten yhteenliittymän vastaus sisältää luottamuksellisia tietoja, rikkomusmenettelyn kohteena olevalle jäsenmaalle toimitetaan vain ne vastaukseen sisältyvät tiedot, jotka eivät ole luottamuksellisia. Komissio arvioi asetusehdotuksessa erikseen kuvatun menettelyn perusteella, mitä vastaukseen sisältyviä tietoja on pidettävä luottamuksellisina. Jos komissio katsoo, että yrityksen luottamukselliseksi osoittamaa tietoa ei ole pidettävä luottamuksellisena, komission on tehtävä asiasta erillinen päätös. Yritys voi saattaa tämän päätöksen Euroopan tuomioistuimen arvioitavaksi.

Yrityksiltä ja yritysten yhteenliittymiltä pyydettyjen tietojen käyttäminen

Komissio voi käyttää yrityksiltä ja yritysten yhteenliittymiltä saatuja tietoja vain siihen tarkoitukseen, johon ne on pyydetty. Kuitenkin, tietoa joka on jo aiemmin julkaistu, voidaan käyttää myös muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon se on pyydetty. Asetusehdotuksen 14. johdantokappaleessa todetaan, että jäsenmaa voi käyttää sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanossa komissiolta saamaansa tietoa, jonka komissio saanut yrityksiltä SMIT-järjestelmän nojalla. Asetusehdotuksesta ei kuitenkaan käy ilmi, millaisesta jäsenvaltion toimesta voisi olla kysymys, ja voiko kyse olla täytäntöönpanotoimesta, jonka kohteena on tiedot komissiolle luovuttanut yritys.

Komissio ei pääsääntöisesti voi jakaa muille tai julkaista yritysten tai yritysten yhteenliittymien toimittamaa luottamuksellista tietoa. Luottamuksellisen tiedon jakaminen tai julkaiseminen on mahdollista vain, jos tieto voidaan esittää niin, että tiedon toimittanutta yritystä ei voi tunnistaa tai jos yritys suostuu tietojen julkaisemiseen. Komissio voi myös tietyin hyvin tiukoin edellytyksin jakaa tai julkaista yritykseltä saamaansa tietoa, jos tiedon jakaminen tai julkaiseminen on välttämätöntä tutkinnan onnistumisen kannalta. Tällöin yrityksen on kuitenkin voitava viedä asia EU:n tuomioistuimen ratkaistavaksi ennen kuin komissio voi julkaista tiedot.

3 luku: Sakot ja uhkasakot (9 – 13 artiklat)

Ehdotuksen perustella komissio voi määrätä yritykselle tai yritysten yhteenliittymälle sakkoja, jos ne tarkoituksellisesti tai törkeästi huolimattomuudesta toimittavat komissiolle väärää tai harhaanjohtavaa tietoa. Sakon suuruus voi olla enintään yksi prosentti yrityksen tai yrityksen yhteenliittymän edeltävän vuoden kokonaisliikevaihdosta. Komissio määrää sakon vain, jos se katsoo sen välttämättömäksi ja kohtuulliseksi. Komissio tekee asiasta erillisen päätöksen.

Komissio voi myös asettaa yritykselle tai yrityksen yhteenliittymälle uhkasakon, jos komission tietopyyntö perustuu komission päätökseen (asetusehdotuksen 6(3) artikla), ja yritys ei toimita riittävän kattavia ja tarkkoja tietoja asetetussa määräajassa tai jos tiedot ovat harhaanjohtavia. Uhkasakon suuruus voi päivää kohden olla enintään 5 % yrityksen tai yritysten yhteenliittymän edellisen toimintavuoden keskimääräisestä päivittäisestä liikevaihdosta. Jos yritys toimittaa pyydettyt tiedot, komissio voi uhkasakon asettamisen jälkeen alentaa asetettua uhkasakkoa tai poistaa sen kokonaan.

Sakkoja tai uhkasakkoja harkitessaan komissio ottaa huomioon tietopyynnön laiminlyönnin vakavuuden ja varmistaa, että seuraamus on suhteellisuusperiaatteen mukainen. Erityisen tarkasti komissio harkitsee näitä periaatteita silloin, kun sakon tai uhkasakon kohteena on Pk-yritys. Komission on myös aina huolehdittava, että yritystä tai yritysten yhteenliittymää kuuluaan ennen sakkojen tai uhkasakkojen määräämistä. Yritys voi saattaa komission sakko- tai uhkasakkopäätöksen Euroopan tuomioistuimen arvioitavaksi.

Asetusehdotus sisältää myös säännökset sakkojen ja uhkasakkojen määräämistä ja täytäntöönpanoa koskevista vanhentumisajoista. Sakkoa ei voi asettaa tai uhkasakkoa määrätä, jos rikkomuksesta on kulunut yli kolme vuotta. Komission määräämää sakkoa ei voida enää panna täytäntöön, jos komission päätöksestä on kulunut yli viisi vuotta.

4 luku: Loppusäännökset (14 – 19 artiklat)

Asetusehdotuksen loppumääräykset sisältävät säännöksiä määräaikojen pidentämisestä, asetuksen nojalla annettujen komission päätösten julkaisemisesta, salassapitovelvollisuudesta, henkilötietojen suojaamisesta, raportoinnista ja voimaantulosta.

4 Ehdotuksen vaikutukset

Komission vaikutusarviointi

Ehdotuksen vaikutusten arviointi perustuu pääosin 2.5.2017 julkaistun komissio EU-tason vaikutusarvion (SWD(2017) 216 final) tuloksiin. Komission asetuseräluonnos perustuu vaikutusarvioinnissa parhaaksi arvioituihin vaihtoehtoihin, joiden avulla voidaan parhaiten toteuttaa uudistukselle asetetut tavoitteet eli sisämarkkinoiden toimintaa koskevien säännösten täytäntöönpanon tehostaminen syrjimättömällä tavalla.

Komissio arvioi, että se lähettäisi asetusehdotuksen perusteella vuosittain neljä pienempää tietopyyntöä, joista kukin kattaisi enintään viisi yritystä sekä yhden laajemman tietopyynnön, jossa tietoja kysyttäisiin enintään 50 yritykseltä tai yritysten yhteenliittymältä. Yrityksiltä saatavien tietojen perusteella komissiolla olisi nykyistä parempi käsitys sisämarkkinoiden toimintahäiriöistä, mikä mahdollistaisi tehokkaamman ja kohdennetumman puuttumisen näihin ongelmiin sekä EU:n tasolla että jäsenvaltioiden toimesta. Lisäksi saataisiin uusia työkaluja sisämarkkinoiden kehittämiseksi edelleen. Myös kuluttajien luottamus sisämarkkinoiden toimintaan paranisi.

Yrityksiltä saatavat tiedot palvelisivat myös parempaa sääntelyä koskevia tavoitteita. Tietojen perusteella voitaisiin antaa tehokasta ja entistä kohdennetumpaa sääntelyä ja turhaa sääntelyä voitaisiin välttää entistä paremmin.

Yrityksiä koskevat vaikutukset

Yritykset hyötyisivät tehokkaammin toimivista sisämarkkinoista, paremmin kohdistetun ja suunnitellun sisämarkkinasäännösten vaikutuksista.

Asetusehdotuksen kustannusvaikutukset kohdistuisivat ensisijaisesti suuriin yrityksiin, joilla on joillain tietyillä markkinoilla suuri markkinaosuus. Mikro-yritykset ovat asetusehdotuksen soveltamisalan ulkopuolella, ja Pk-yrityksiltä tietoja pyydetäisiin vain harvoissa tilanteissa. Komission mukaan tietopyynnot aiheuttaisivat kokonaisuudessaan (koko EU:n alueella) yrityksille vuosittain noin 0,49 – 1,04 miljoonan euron kulut. Suurille yrityksille yksittäisestä tie-

topyynnöstä aiheutuvat kulut olisivat noin 1200 – 4400 euroa ja Pk –yrityksille 300 – 1000 euroa.

Ehdotuksen yritysvaikutuksia on kuitenkin vaikea ennustaa tarkasti, koska komission tietopyynnöille ei ole asetettu määrällistä ylärajaa. Joka tapauksessa yrityksille aiheutuu hallinnollista taakkaa ja kustannuksia erityisesti silloin, kun tietopyynnot edellyttävät tiedon muokkaamista tiettyjen komission asettamien tarkkojen kriteerien mukaisesti tai jos tietoa on toimitettava pitkältä historialliselta ajanjaksolta.

Valtionaloudelliset vaikutukset

Ehdotuksella ei ole merkittäviä valtionaloudellisia vaikutuksia.

5 Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön, ml. Ahvenanmaan asema

Kyseessä on komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi. Asetukset ovat jäsenvaltioita sitovaa oikeutta sellaisenaan, eivätkä edellytä erityisiä lainsäädäntötoimia. Näin ollen ehdotus ei edellytä kansallisia lainsäädäntötoimia.

Yhtiöitä ja muita yksityisoikeudellisia yhteisöjä koskeva sääntely kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 8 kohdan mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

6 Asian käsittely Euroopan unionin toimielimissä

Ehdotusta käsitellään neuvoston kilpailukykyryhmän kokouksissa. Ehdotus esiteltiin 9.6.2017 pidetyssä kokouksessa ja ehdotuksen yksityiskohtainen käsittely aloitettiin 11.7.2017 pidettävässä kokouksessa. Asetusehdotuksen käsittely Euroopan parlamentissa ei ole alkanut. Alustavien keskustelujen perusteella lähes kaikki jäsenmaat suhtautuvat komission ehdotukseen varauksellisesti.

7 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Luonnos valtioneuvoston U-kirjelmäksi jaettiin EU-asioiden komitean alaisen sisämarkkinajaoston (EU8) jäsenille sähköisesti 30.5.2017. Ehdotusta käsiteltiin jaoston kokouksessa 5.6.2017, ja siihen pyydettiin kirjallisia kommentteja 19.6.2017 mennessä. Kommenttien perusteella muokattu luonnos U-kirjelmäksi käsiteltiin sisämarkkinajaoston kirjallisessa menettelyssä 21.6.2017 - 30.6.2017.

8 Valtioneuvoston kanta

EU:n sisämarkkinoiden toiminnan puutteet ovat suurelta osin seurausta sisämarkkinasääntöjen toimeenpanoon liittyvistä puutteista. Suomi on sisämarkkinoita koskevassa politiikassaan korostanut systemaattisesti tarvetta tehostaa sisämarkkinasääntöjen toimeenpanoa. Suomi pitää näin ollen tärkeänä asetusehdotuksen tavoitetta, jonka mukaan komissio pyrkii löytämään uusia tehokkaita keinoja sisämarkkinoiden tehokkaan toiminnan varmistamiseksi.

Komission ehdotuksen mukaan sisämarkkinalainsäädännön täytäntöönpanon tehostamiseksi komissiolla olisi jatkossa tietyissä tilanteissa mahdollisuus pyytää tietoa suoraan yrityksiltä ja yritysten yhteenliittymiltä. Kyse on periaatteellisesta muutoksesta, sillä tältä osin sisämarkkinoiden valvonta kuuluu nykyisin jäsenvaltioiden toimivaltaan. Esimerkiksi rikkomistapauksissa tietojen toimittamisen velvollisuus kohdistuu suoraan jäsenvaltioihin. Tästä seuraa, että ehdotetun oikeusperustan oikeellisuudesta on saatava vielä kattavampi selvitys.

Suomi suhtautuu komission ehdotukseen varauksellisesti, mutta näkee ehdotuksessa myös myönteisiä elementtejä sisämarkkinalainsäädännön täytäntöönpanon tehostamisen näkökulmasta. Tietopyyntöjä tulee käyttää vain tilanteissa, joissa muita toimivia tiedonsaantikeinoja ei ole ja tietopyyntöjen sisältö on rajattava sellaiseksi, että yritysten hallinnollinen taakka ei tarpeettomasti kasva. Yrityksille on myös taattava riittävät oikeussuojakeinot komission pyynnöstä toimitetun tiedon suojaamiseksi.

Valtioneuvoston näkemyksen mukaan neuvostokäsittelyssä tulee kiinnittää huomiota siihen, että ehdotuksen tavoitteet ja ehdotetut keinot ovat tasapainossa keskenään siten, että sekä jäsenvaltioiden että tietopyyntöjen kohteena olevien yritysten ja yritysten yhteenliittymien asema on asianmukaisesti turvattu. Tämä tarkoittaa muun muassa komission korostettua velvollisuutta pitää jäsenvaltiot tietoisina tietopyynnöistä ja niihin saaduista vastauksista. Toisaalta on pidettävä huolta tietopyyntöjen kohteena olevien yritysten ja yritysten yhteenliittymien oikeuksista, kuten liikesalaisuuksien ja muuten luottamukselliseksi katsottavan tiedon suojasta. Ehdotukseen sisältyy myös kohtia, jotka vaativat täsmennyksiä.

Suomi suhtautuu varauksellisesti komission mahdollisuuteen määrätä sanktiota yrityksille, jos ne toimittavat komissiolle väärää tai harhaanjohtavaa tietoa tai jos tiedot eivät ole riittävän kattavia.